

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 4P/16/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5321201772
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Plichtíková
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2021:5321201772.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou JUDr. Annou Plichtíkovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa Z. S., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, Matičné námestie 1617, 022 01 Čadca, IČO: 30 794 536, dieťa rodičov: matky R. B., nar. XX.X.XXXX, X.. X. O. XXX, XXX XX G. D. G., zast. JUDr. Sabína Hodoňová, PhD., advokátka, Mariánske námestie 31, 010 01 Žilina, IČO: 42 224 501, a otca U. S., nar. XX.X.XXXX, X.. X. O. XXXX, XXX XX G. D. G., v konaní o zvýšenie výživného a úpravu styku otca s maloletým dieťaťom, takto

rozhodol:

I. Otec je povinný platiť výživné na maloleté dieťa Z.D. S., nar. XX.X.XXXX vo výške 180 € mesačne k rukám matky vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred, počnúc dňom 25.6.2021.

Zameškané výživné za čas od 25.6.2021 do 2.11.2021 (5 mesiacov x 80 € = 400 €) vo výške 400 € zaplatí otec maloletému dieťaťu k rukám matky spolu s bežným výživným vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred v pravidelných mesačných splátkach 50 €, pod stratou výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky v stanovenej výške, v stanovenej lehote.

II. Otec má právo styku s maloletým dieťaťom Z. S., nar. XX.X.XXXX každý párný víkend od 9.00 hod. v sobotu do 18.00 hod. v sobotu, od 9.00 hod. v nedeľu do 18.00 hod. v nedeľu.

Matka je povinná maloleté dieťa na styk pripraviť psychicky a fyzicky a otcovi odovzdať v stanovený čas v mieste bydliska matky a otec je povinný maloleté dieťa matke odovzdať v stanovený čas v mieste bydliska matky.

Každý z rodičov je povinný druhému rodičovi oznámiť objektívnu prekážku na strane rodičov, na strane maloletého dieťaťa, pre ktorú nie je možné styk zrealizovať, a to ihneď po vzniku prekážky, najneskôr 24 hodín pred realizáciou styku. Pri objektívne preukázanej prekážke je matka povinná umožniť otcovi styk v náhradnom termíne, po dohode rodičov, pri rešpektovaní zdravotného stavu, školských a iných povinností maloletého dieťaťa.

III. Tým sa mení rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 11P/11/2018-51 zo dňa 19.3.2018, právoplatný 11.4.2018, vo výroku II., ktorým bola určená vyživovacia povinnosť na maloletého Z. S., nar. XX.X.XXXX vo výške 100 € mesačne, vo výroku III., ktorým bol upravený styk otca s maloletým dieťaťom. Výrok I. o zverení maloletého Z., nar. XX.X.XXXX do výchovy a starostlivosti matky ostáva nezmenený.

IV. Vo zvyšnej časti návrh zamieta.

V. Žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Predmetom konania bol návrh matky na zvýšenie výživného zo sumy 100 € mesačne na sumu 180 € mesačne a na zmenu úpravy styku otca s maloletým Z. S., nar. XX.X.XXXX tak, že bude oprávnený sa stretávať každý páry víkend od soboty 9.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 9.00 hod. do 16.00 hod. V návrhu uviedla, že trpí psychickou poruchou. Bojí sa o zdravie dieťaťa. Dieťa si berie nepravidelne, aj keď má dieťa rád a dieťa má rado jeho.

2. Z rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 11P/11/2018-51 zo dňa 19.3.2018 vyplýva, že nadobudol právoplatnosť dňa 11.4.2018. Na základe rozsudku bolo maloleté dieťa Z. S., nar. XX.X.XXXX zverené do osobnej starostlivosti matky. Otec bol zaviazaný platiť výživné 100 € mesačne a bolo upravené právo styku otca s maloletým dieťaťom každý pondelok, stredu, piatok v čase od 15.00 hod. do 18.30 hod. a každý páry víkend v mesiaci od 18.00 hod. v piatok do 18.00 hod. v nedeľu.

3. Podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

4. Matka podala dňa 25.6.2021 na Okresný súd Čadca návrh pod sp. zn. 4P/16/2021 na zvýšenie výživného a na úpravu styku otca s maloletým dieťaťom. Od právoplatného rozhodnutia vo veci 11P/11/2018, teda od 11.4.2018 do 25.6.2021, ubehla doba 3 rokov. Návrh podala matka, preto bola matka povinná tvrdiť a preukázať zmenu pomerov od posledného rozhodnutia čo do výživného, i čo do úpravy styku otca s maloletým dieťaťom.

5. Pokiaľ ide o zmenu pomerov čo do výživného, žiadala zvýšiť výživné zo sumy 100 € mesačne na sumu 180 € mesačne. Dieťa v čase poslednej úpravy navštevovalo materskú školu, v čase podaného návrhu je žiakom 2. ročníka základnej školy. Súd má za to, že bola preukázaná zmena pomerov čo do výšky výživného. Od poslednej úpravy výživného ubehla doba 3 rokov, čo možno považovať za podstatnú zmenu na strane maloletého dieťaťa. Podstatná zmena na strane maloletého dieťaťa vyplýva aj z toho, že v čase prvého určenia výživného bolo dieťa v materskej škole a prestúpilo, toho času je na základnej škole, a to v 2. ročníku základnej školy. Dobrovoľne otec nezvýšil výživné. Matka na čl. 21 spisu definovala svoje príjmy a výdavky. Príjem 655 €, navyše firemný telefón, ktorý používa aj na súkromné účely, motorové vozidlo, ktoré používa aj na súkromné účely. Zamestnávateľ znáša náklady na pohonné hmoty. Býva v 3-izbovom byte vo vlastníctve rodičov matky. Rodičom neuhrádza nájomné. Rodičia platia náklady na elektrinu 69 €, OSBD 200 €, Magio televízia, internet 35,57 €. Matka im tieto náklady čiastočne hradí v hotovosti vo výške 215 € mesačne. Dieťa má bežné náklady na stravu, oblečenie s výnimkou topánok. Má ploché nohy. Na stravu matka so synom spotrebujú približne 300 € mesačne. Matka s maloletým sú poistení mesačne 31 € a 30,01 €. Dieťa má zvýšené výdavky na obuv (ploché nohy - február 2020 topánky 36,40 €, október 2020 topánky 55 €). Je vo vývoji, nohy mu rýchlo rastú. Má problémy so zrakom, musí nosiť okuliare. Má pomerne vysoké dioptrie 2,5 - 3. Má zvýšené výdavky na lekársku starostlivosť, kúpu okuliarov, precvičovanie zraku. Má mierny atopický ekzém a vyžaduje špeciálne telové mlieko a alergie, ktoré vyžadujú zakupovanie antihistaminík a kortikosteroidov. Dieťa v roku 2021/2022 nastupuje do 2. ročníka základnej školy. Väčšinu času počas pandémie matka učila dieťa doma. Keď bolo dieťa v škole, matka platila náklady spojené s návštevou školy - Rajo, poistenie, spoločné fotografovanie detí, príspevok na obedy, poplatok v školskej družine 6 € mesačne. Tieto náklady sa obnovia od septembra 2021. Matka zakúpila dieťaťu nábytok do detskej izby. Kупuje mu hračky, detské knihy, zaplatila mu denný anglický tábor a v školskom roku mu platí výtvarný krúžok 8 € mesačne. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni (čl. 3 spisu) vyplýva, že pracuje od 7.9.2017 v Molitas, spol. s r. o., Raková. Otec podľa lustrácie v Sociálnej poisťovni (čl. 4) pracoval do 8.11.2018 do 22.5.2019 v J. V. COMPANY Export - import, s. r. o., vymeriavací základ do 100 € ako zamestnanec, neskôr ako zamestnanec od 1.4.2019 do 31.5.2019 v APIS Plastic Slovakia s. r. o., Dubnica nad Váhom, vymeriavací základ na odvody v 4/2019 800 €, 5/2019 1 169,14 €. Od 1.2.2021 SZČO, podnikateľ. Vymeriavací základ je približne 546 €. Ku dňu rozhodovania nedoručil daňové priznanie, ani dôkaz o tom, akú sumu poberá, keď je podnikateľ. Daňové priznanie bude mať až v nasledujúcom roku, ale nepredložil ani tvrdenia o priemernej výške príjmu v príčinnej súvislosti s podnikaním, ani vyfakturovanú

cenu diela, dodávateľsko-odberateľské faktúry za účelom ustálenia približnej výšky príjmu. Vo svojom podaní na čl. 14 spisu namiesto presnej špecifikácie svojich príjmov, pravidelných mesačných výdavkov sa obmedzil na tvrdenia, že všetky výdavky svojho syna hradí sám alebo v rozsahu 1 s jeho matkou. Kupuje synovi aj ošatenie, topánky. Hradí všetky jeho potreby, školská strava, ZRPŠ, výdavky v škole, fotenie, voľnočasové aktivity. Podniká s ním výlety, turistiku. Prihlásil ho na základnej umeleckej škole, odbor kreslenie. Je samostatne zárobkovo činnou osobnou. Momentálne nedosahuje príjem potrebný k zvýšeniu výživného, za čo sa hanbí. Na rozdiel od matky, ktorá pripojila k svojim príjmom, výdavkom všetky listinné dôkazy, otec k svojim tvrdeniam nepripojil žiadne listinné dôkazy, že takéto výdavky vynaložil a aké sú jeho príjmy. Ide o nepreukázané tvrdenia. Na rozdiel od matky otec ignoroval výzvu súdu zo dňa 29.6.2021 (čl. 9 spisu), ktorú prevzal dňa 22.7.2021. Podľa výzvy mal doručiť potvrdenie o zárobku, rozpis pravidelných mesačných príjmov, výdavkov, dôkazy, atď. Tento pokyn súdu nesplnil. Jeho podanie zo dňa 23.7.2021 (čl. 14) nezodpovedá výzve súdu.

Podľa § 63 ods. 1 zákona o rodine rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima.

Z uvedených dôvodov, keďže nepredložil dôkazy o svojich príjmoch, súd podľa § 63 ods. 1 zákona o rodine, keďže otec je podnikateľ a nesprístupnil údaje o výške svojho príjmu, súd vychádzal z predpokladu, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje 20-násobok sumy životného minima. V nadväznosti na § 62 ods. 1 zákona o rodine vyživovacia povinnosť obidvoch rodičov k dieťaťu trvá, dieťa nie je schopné samo sa živiť, je žiakom 2. triedy základnej školy. Za situácie, kedy súd vychádzal zo zákonnej domnienky podľa § 63 ods. 1 zákona o rodine, teda z predpokladu, že výška priemerného mesačného príjmu predstavuje u otca 20-násobok sumy životného minima, potom podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine a § 75 ods. 1 zákona o rodine otec z tohto príjmu je schopný platiť výživné na dieťa 180 € mesačne. Celkové odôvodnené náklady na dieťa podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine, § 75 ods. 1 zákona o rodine predstavujú sumu 270 € mesačne. Podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine súd prihliadol na to, že o dieťa sa výlučne stará matka, teda časť vyživovacej povinnosť plní naturálnym spôsobom. Z toho dôvodu rozsah vyživovacej povinnosti súd nerozdelil medzi otca a matku pomerom 1 a 1, ale v pomere 2/3 otec a 1/3 matka. Z celkových nákladov odôvodnených na dieťa vo výške 270 € mesačne tak 2/3 vo výške 180 € pripadajú na vyživovaciu povinnosť otca a 1 v prejudiciálnej rovine vo výške 90 € pripadá na vyživovaciu povinnosť matky. O vyživovacej povinnosti matky bolo rozhodnuté len v prejudiciálnej rovine, pretože matka si svoju vyživovaciu povinnosť plní dobrovoľne a matka podala návrh na určenie vyživovacej povinnosti. Otec v dôsledku osobnej starostlivosti matky o dieťa, domácnosť dieťaťa má v porovnaní s matkou zvýšený časový priestor na to, aby si našiel také zamestnanie, aby mohol plniť vyživovaciu povinnosť do nákladov dieťaťa 270 € mesačne, ako odôvodnených nákladov dieťaťa. Súd započítal nielen náklady samotného dieťaťa, ale aj alikvótnu časť nákladov na spoločnú domácnosť, v ktorej dieťa žije, pričom uvažoval aj s potenciálnymi nákladmi, ktoré dieťa nemôže vynaložiť a s tým, že podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine má právo podieľať sa na životnej úrovni svojho otca.

Podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Súd teda neprihliadal na výdavky rodiča - otca, ktoré nemusí vynaložiť, keď nemá z čoho platiť zvýšené výživné, ktoré pre dieťa je nevyhnutné a nemusí prihliadať na výdavky, majetkové riziká, ktoré otec na seba berie, alebo na to, ak sa bez dôležitého dôvodu vzdá výhodnejšieho zamestnania, zárobku. Ak mu podnikanie neprináša príjem, ako tvrdí, tak sa nemusel vzdať predchádzajúceho príjmu v APIS Plastic Slovakia, s. r. o., Dubnica nad Váhom, kde vymeriavací základ za 4/2019 bol 800 € a za 5/2019 1 169,14 €. Nepredložil ani dôkaz o tom, z akého dôvodu sa vzdal výhodnejšieho prospechu, z akého dôvodu rozviazal pracovný pomer. Pri takom príjme, kedy nezvláda platiť zvýšené výživné, je potom nadštandard, keď býva sám v 3-izbovom byte, pričom nemá na zaplatenie nájomného. V spise 11P/11/2018 je dohoda o skončení pracovného pomeru na čl. 37 spisu s J. V. COMPANY s. r. o., Krásno nad Kysucou dňom 31.1.2018 bez uvedenia dôvodu, čo súd taktiež vyhodnotil, že sa bez dôvodu vzdáva majetkového prospechu, ktorý by mohol mať, a z ktorého by mohol platiť výživné.

Následne nešiel do iného zamestnania, pretože z potvrdenia na čl. 39 spisu 11P/11/2018 vyplýva, že od 1.2.2018 bol zaevidovaný na úrade práce ako nezamestnaný. Zo spisu 11P/11/2018 čl. 23 vyplýva, že je tu vyjadrenie spoločnosti CAR wellness s. r. o., Bardejov. Zamestnávateľ uviedol, že s otcom maloletého dieťaťa uzavrel dohodu o vykonaní práce dňa 4.1.2018 na dobu určitú od 4.1.2018 do 4.4.2018. Otec maloletého dieťaťa odmietol vykonávanie dohodnutej práce, ktorú bez ospravedlnenia prestal vykonávať. Z toho dôvodu došlo k dohode o ukončení dohody o vykonaní práce. Po opakovaných telefonických hovoroch neprišiel podpísať dohodu o rozviazaní práce. Tento zamestnávateľ považoval pracovnú morálnu otca maloletého dieťaťa za nevyhovujúcu, neplnil svoju pracovnú úlohu a jeho prístup k ostatným pracovníkom bol arogantný. Hrubá mzda za uvedené obdobie dosiahla 22,40 €, čistá 15,74 €. Zákon o rodine je postavený na potencialite príjmov, výdavkov, keďže nie všetky príjmy a výdavky je možné preukázať. Súd preto vychádzal z potenciálneho príjmu otca na základe zákonnej domnienky podľa § 63 ods. 1 zákona o rodine, teda z 20-násobku sumy životného minima, ktorá mu umožňuje podľa § 62 ods. 2, § 75 ods. 1 zákona o rodine platiť výživné vo výške 180 € mesačne. Je zrejmé, že spôsob života otca maloletého dieťaťa je taký, že sa vzdáva bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku a berie na seba neprímerané majetkové riziká. Je to v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa. Otec nemá právo vyživovaciu povinnosť presúvať na matku a dieťa má právo na výživné od otca. Z uvedených dôvodov súd zaviazal otca k plateniu výživného vo výške 180 € mesačne. Táto výška zodpovedá odôvodneným potrebám maloletého, aj zmene pomerov. Zameškané výživné od 25.6.2021 do 2.11.2021, za 5 mesiacov po 80 €, predstavuje 400 €. Súd povolil otcovi splácať spolu s bežným výživným v splátkach 50 € mesačne pod stratou výhody splátok pri nezaplatení čo i len jednej splátky v stanovenej výške, v stanovenej lehote.

6. Pokiaľ žiadal otec nariadenie striedavej starostlivosti, súd mal za to, že jeho postup je účelový, a to z dôvodu, aby nemusel platiť výživné, resp. zvýšené výživné, ktoré sa pri striedavej starostlivosti neurčuje. O striedavú starostlivosť požiadal v procesnom návrhu zo dňa 23.7.2021 (čl. 16 spisu), pričom navrhoval, aby sa dieťa striedalo u rodičov každý druhý deň.

Podľa § 24 ods. 2 zákona o rodine ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

O striedavú starostlivosť mal záujem otec. Matka o striedavú starostlivosť záujem nemala. Nebola presvedčená o tom, že aktuálne je otec spôsobilý dieťa vychovávať a starať sa osobne a riadne o dieťa, tak, aby to bolo v záujme maloletého dieťaťa. Podmienkou nariadenia striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov je bezproblémový kontakt rodičov, pretože striedavá osobná starostlivosť kladie vyššie nároky na vzájomnú kooperáciu rodičov čo do pružnosti odovzdávania, preberania dieťaťa, starostlivosti o dieťa počas výuky, počas voľnočasových aktivít, pri domácom doučovaní, práceneschopnosti a pod. V tomto konkrétnom prípade je práve z tohto dôvodu vylúčená striedavá osobná starostlivosť rodičov. Z podania kolíznej opatrovníčky zo dňa 6.8.2021 (čl. 17 spisu) vyplýva, že otec sa pred kolíznym opatrovníkom jednoznačne vyjadril, že s matkou nebude komunikovať, nechce mať s ňou nič spoločné, ani s jej rodinou. S matkou a jej rodinnými príslušníkmi má vyhrotené vzťahy, ktoré viedli aj fyzickým útokom. Rovnako z jeho podania zo dňa 23.7.2021 (čl. 14 spisu) vyplýva, že komunikácia s matkou a jej rodinou je vyhrotená, teda nie je tu žiaden predpoklad pre nariadenie striedavej starostlivosti. Len na okraj preto súd podotýka, že pokiaľ by aj striedavú starostlivosť nariadil, tak nie tak, ako ju navrhuje otec každý druhý deň, pretože takáto starostlivosť je v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa. Striedavej starostlivosti sa majú prispôbiť rodičia, a nie dieťa. Takto by dieťa trpelo neustálym presunom pokiaľ by sa rodičia striedali obdeň. Je bežné, keď sa deti striedajú po mesiaci, resp. každé dva týždne, čo je ale v tomto prípade z dôvodov už uvedených vylúčené, pokiaľ nedôjde k úprave vzťahov medzi otcom a matkou, k úprave komunikácie medzi otcom, matkou a jej rodinou, ktorá má negatívny dopad na vývoj maloletého a znemožňuje aktuálne nariadiť striedavú starostlivosť rodičov u maloletého.

7. Podľa § 38 ods. 2 zákona o rodine, príp. § 38 ods. 3, 4 zákona o rodine možno obmedziť práva rodiča alebo pozbaviť rodiča výkonu rodičovských práv, ak žije trvalo neusporiadaným spôsobom života, ak si neplní povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností, nezabezpečuje riadne výchovu maloletého dieťaťa. V tomto konkrétnom prípade však nebol podaný návrh na obmedzenie alebo pozbavenie rodičovských práv otca a o takom závažnom zásahu do rodičovských práv nemožno rozhodovať v prejudiciálnej rovine. Musí ísť o samostatné konanie a samostatné rozhodnutie. O obmedzení alebo pozbavení rodičovských práva preto nemožno konať pri úprave styku otca s maloletým

dieťaťom, pretože ide o ústavné právo podľa čl. 11 ods. 4 Ústavy SR otca na starostlivosť o svoje dieťa. Ide o právo rodiča a rovnako aj dieťa má právo na svojho otca „práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona“. Ku dňu rozhodovania o úprave styku súd teda vychádzal zo záveru, otec nebol obmedzený v rodičovských právach, otec nemá len rodičovské povinnosti platiť výživné, ale má aj rodičovské práva. Keďže už raz bol upravený styk otca s maloletým dieťaťom rozsudkom č. k. 11P/11/2018-51 zo dňa 19.3.2018, dá sa dôvodne predpokladať, že styk otca s dieťaťom sa má zintenzívňovať a nie obmedzovať. Obmedzovanie styku otca s dieťaťom bez zákonného dôvodu možno potom vykladať ako nezákonné obmedzenie alebo pozbavenie rodičovských práv. V danom prípade otec mal právoplatne priznaný styk s maloletým Z. každý pondelok, stredu, piatok v čase od 15.00 hod. do 18.30 hod., každý párný víkend od piatku od 18.00 hod. do nedele do 18.00 hod. Tým, že matka v návrhu zo dňa 25.6.2021 sp. zn. 4P/16/2021 žiadala styk upraviť každý párný víkend od soboty 9.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 9.00 hod. do 16.00 hod., je zrejmé, že ide o obmedzenie pôvodne upraveného styku otca s maloletým dieťaťom. V konaní nebolo preukázané, že by otec zanedbával výchovu dieťaťa, resp. bol agresívny k dieťaťu, matke, jej rodine, resp. bol pod vplyvom omamných látok. Súd z týchto dôvodov neupravoval, neznižoval rozsah úpravy styku otca s maloletým dieťaťom. Keďže dieťa prešlo z materskej školy do 2. ročníka základnej školy, kde sa žiada pravidelná výuka, súd dospel k záveru, že s dieťaťom, ktoré bolo zverené do starostlivosti a výchovy matky, realizuje výuku matka, a preto nie je vhodné, aby táto výuka bola realizovaná nejednotným spôsobom dvoch rodičov, ktorí sa nedokážu v otázke výuky zjednotiť, a to na úkor maloletého dieťaťa. Z toho dôvodu súd cez týždeň v záujme výchovného procesu maloletého dieťaťa upravil styk otca s maloletým dieťaťom tak, že v čase výuky cez týždeň sa otec s dieťaťom stýkať nebude. Teda z týchto dôvodov súd v nadväznosti na § 78 ods. 1 zákona o rodine zmenil pôvodný rozsudok Okresného súdu Čadca sp. zn. 11P/11/2018 v tej časti, kedy pôvodne sa mal právo otec stretávať s maloletým Sebastiánom každý pondelok, stredu, piatok od 15.00 hod. do 18.30 hod. Táto časť styku otca s dieťaťom bola zmenená - tento styk bol rozsudkom vo veci sp. zn. 4P/16/2021 vypustený. Pokiaľ ide o pôvodný styk podľa rozsudku sp. zn. 11P/11/2018 v časti, kde mal otec právo styku každý párný víkend od 18.00 hod. v piatok do 18.00 hod. v nedeľu, táto časť bola rozsudkom vo veci 4P/16/2021 zmenená tak, že otec bude mať aktuálne právo styku s maloletým dieťaťom každý párný víkend od 9.00 hod. v sobotu do 18.00 hod. v sobotu a do 9.00 hod. v nedeľu do 18.00 hod. v nedeľu. Nebude sa teda s dieťaťom v piatok, ani cez týždeň učiť. Výchovný proces bude ponechaný na matku a otec sa bude venovať dieťaťu bez výuky. Dieťa bude otcom preberané a odovzdávané v stanovený čas v mieste bydliska matky. Pokiaľ otec z akéhokoľvek dôvodu nebude spôsobilý riadne a bez ohrozenia zdravia dieťaťa realizovať styk, matka môže styk odmietnuť len vtedy, ak privolá políciu a policajným zásahom sa preukáže, že tvrdenia matky o tom, že otec je závislý, sú pravdivé. Otec je takom prípade povinný podrobiť sa dychovej, resp. inej skúške. V prípade odmietnutia sa má za to, že tvrdenia matky sú pravdivé, teda, že otec je pod vplyvom návykových látok. V takom prípade matka nemusí umožniť otcovi styk s dieťaťom, a to ani v náhradnom termíne. Ak však styk otca s dieťaťom bol znemožnený z objektívnych dôvodov, matka umožní otcovi náhradný kontakt po dohode s otcom pri rešpektovaní zdravotného stavu, školských a iných povinností maloletého dieťaťa. Aby nedochádzalo k traumatizácii maloletého dieťaťa, každý z rodičov je povinný druhému rodičovi oznámiť objektívnu prekážku na strane rodičov, na strane maloletého dieťaťa, pre ktorú nie je možné styk zrealizovať, a to ihneď po vzniku prekážky, najneskôr 24 hodín pred realizáciou styku. V takom prípade je v záujme dieťaťa, aby si dieťa realizovalo svoj program voľnočasový a netrávilo čas zbytočným čakaním na rodiča, ktorý styk nerealizuje. Pri opakovanom porušení úpravy styku otca s dieťaťom, nerealizovaní upraveného styku s dieťaťom, matka má právo podať návrh na obmedzenie styku. Za zmenu pomerov podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine pre účely zmeny úpravy styku otca s maloletým dieťaťom teda súd považoval to, že maloleté dieťa prešlo z materskej školy do základnej školy, kde v dôsledku zmeny výchovného procesu bola nevyhnutná aj zmena upraveného styku. Podkladom pre zmenu úpravy styku teda nebola skutočnosť, že by súd mienil otcovi obmedziť alebo zrušiť pôvodne upravený styk s dieťaťom.

8. Podľa čl. 5 základných zásad zákona o rodine prioritný je záujem maloletého dieťaťa, a to pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmov maloletého dieťaťa súd musí zohľadňovať najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa, bezpečie a stabilitu prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochranu dôstojnosti, ako aj duševného, telesného, citového vývinu dieťaťa, okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, podmienok na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, názor dieťaťa nie je možné vystaviť konfliktu

lojality a následnému pocitu viny. Súd je povinný vytvárať podmienky na rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami. Využitie rôznych prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností. Z uvedeného je zrejmé, že skutočnosť, že biologickí rodičia dieťaťa už nie sú partnermi, nespôsobilosť dieťaťa a dieťa by na túto skutočnosť nemalo doplácať. Rodičia by nemali robiť z dieťaťa rukojemníka voči druhému rodičovi a vystavovať ho konfliktu lojality a pocitu viny voči druhému rodičovi. Dieťa má právo na obidvoch rodičoch, je to jeho ústavné právo. Svoje problémy si rodičia musia riešiť medzi sebou a nesmú tým zaťažovať dieťa, resp. viniť z toho dieťa. Z uvedeného je zrejmé, že najvhodnejšie by bolo, keby rodičia vyhľadali pomoc psychológa a naučili sa vzájomnej tolerancii a komunikácii v záujme maloletého dieťaťa tak, aby maloleté dieťa nepoškodzovali v jeho ďalšom vývoji a zdraví. V tomto smere podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR súd ako štátny orgán môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, rovnako aj ostatné štátne orgány. Súd teda musí vychádzať z čl. 5 základných zásad zákona o rodine, ako aj z ostatných ustanovení zákona o rodine, ostatných zákonov. Rovnako aj ostatné štátne orgány majú túto povinnosť.

Podľa § 38 ods. 1 CMP ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

Podľa § 38 ods. 2 CMP názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

Podľa § 116 CMP ak sa to neprieči účelu konania, súd je povinný informovať o prebiehajúcim konaní maloletého, ktorý je s prihliadnutím na rozumovú a vôľovú vyspelosť schopný pochopiť jeho význam, a objasniť mu dôsledky súdneho rozhodnutia vo veci.

Podľa § 43 ods. 1 zákona o rodine maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Z uvedeného je zrejmé, že v súlade s Ústavou SR, zákonom o rodine a CMP je právom súdu, zároveň jeho povinnosťou, vypočuť maloleté dieťa v konaní, ktoré sa ho týka. Nie je právom kolízneho opatrovníka, resp. niektorého z rodičov, účelovým postupom si vynucovať, aby súd toto zákonné právo neuplatnil. Nie je možné, aby namiesto súdu kolízny opatrovník alebo rodič rozhodoval, či je alebo nie je potrebné dieťa vypočuť, a to účelovým postupom, napr. ako v tomto prípade, predchádzajúcim výsluchom v Náruči. Zo zákona nevyplýva, že by v prípade, ak dieťa bolo vypočuté pred psychológom, súd nemal právo a povinnosť realizovať zákonný postup podľa uvedených ustanovení a realizovať výsluch maloletého dieťaťa. Navyše súd uvádza, že konanie pred súdom je transparentné, objektívne, teda k výsluchu maloletého dieťaťa dochádza po predchádzajúcom vypočutí otca, matky, teda pri rovnováhe účastníkov konania. Pri výsluchu dieťaťa pred psychológom v Náruči ide o jednostranný postup, neobjektívny, netransparentný, keď dieťa je vypočuté len na základe predchádzajúcich tvrdení matky, bez výsluchu otca, ktorý je takto vylúčený z uplatňovania svojich práv. Z toho dôvodu súd nerealizoval dôkazy výsluchom maloletého dieťaťa pred psychológom v Náruči, lebo ho nepovažoval z hľadiska súdneho konania, z hľadiska vyváženosti práv obidvoch rodičov za objektívny a transparentný. V prípade, že by konanie nebolo právoplatne ukončené, potom súd bude realizovať výsluch objektívnym, transparentným spôsobom podľa § 43 ods. 1 zákona o rodine, § 38 ods. 1, 2 CMP, § 116 CMP, resp. nariadi znalecké dokazovanie znalcom, ktorý taktiež objektívnym a transparentným spôsobom zrealizuje aj výsluch obidvoch rodičov vo vzťahu k dieťaťu, a nielen výsluch jedného z rodičov, čoho výsledkom je jednostranný neobjektívny dôkaz. V tomto konaní dieťa nebolo vypočuté kolízny opatrovníkom po predchádzajúcom výsluchu obidvoch rodičov.

9. Trovy konania: O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Nikto z účastníkov konania náhradu trov konania nežiadal a súd nezistil, že by bol dôvod pre priznanie náhrady trov konania z iných dôvodov.

10. Súd konal a rozhodol v neprítomnosti otca maloletého dieťaťa. Termín pojednávania bol vytýčený na deň 2.11.2021. Termín pojednávania - predvolanie prevzal riadne a včas dňa 26.10.2021. Na termín pojednávania sa nedostavil, svoju neprítomnosť neospravedlnil. Súd preto konal a rozhodol v jeho neprítomnosti.

11. V zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy SR aj kolízny opatrovník môže postupovať pri realizácii svojej práce len na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy SR nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch

ustanovených zákonom. Podľa čl. 17 ods. 7 Ústavy SR skúmanie duševného stavu osoby je možné iba na písomný príkaz súdu. Z toho dôvodu skúmanie duševného stavu otca bez príkazu súdu v inom konaní nie je prípustné. V danom prípade bez súdneho konania o pozbavení alebo obmedzení rodičovských práv, resp. pozbavenie alebo obmedzenie spôsobilosti na právne úkony nemožno vykonávať šetrenia, požadovať, aby sa otec podrobil vyšetreniu, ošetreniu na návykové látky, príp. v rámci trestného stíhania. Takto nemôže postupovať ani súd v konaní o úpravu styku otca s dieťaťom, preto súd nemohol realizovať procesný návrh kolízneho opatrovníka, aby súd uložil otcovi povinnosť podrobiť sa testom na zistenie prítomnosti omamných a psychotropných látok.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Čadca. V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, uvedie sa, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Ak účastník konania nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže druhý účastník konania podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku (§ 120 ods. 3 CMP).

Odvolanie podľa § 62 ods. 1 CMP možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa § 63 CMP v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.